

از دل، بر دل

پنجاه و پنج ماه قبل ماهنامه دارویی رازی با یاری خداوند متعال و همت جمعی از همکاران شما قدم بر عرصه وجود نهاد و با انتشار هر شماره سعی نمود خلأهای ناشی از کمبود نشریات تخصصی را در بعد علمی و اجتماعی پر نماید. این نشریه با تلاش‌های شبانه‌روزی کلیه دست‌اندرکاران سعی نمود که هم طیف وسیع‌تری از مخاطبان (شاغلین حرف پزشکی و دانشجویان) را پوشش دهد و هم با احترام به عقاید و علایق آنان، در کنار مسایل علمی، تریبون مناسبی جهت انعکاس مسایل صنفی داروسازان، پزشکان، دانشجویان و سایر خوانندگان خود باشد.

بازتاب عکس‌العمل‌های آکنده از محبت شما عزیزان همراه ما را بر سر شوق آورد و طی چهار مرحله تیراژ رازی تا ۱۵۰۰۰ نسخه افزایش داده شد تا بتواند پاسخگوی درخواست‌های مشتاقان خود باشد. استقبال شایسته شما بار مسئولیت را سنگین‌تر می‌کرد و دست‌اندرکاران نشریه را وادار می‌ساخت که اعتلای سطح علمی ماهنامه را از نظر دور ندارند و با نگارش و گزینش مقالات مناسب‌تر پاسخی درخور به طیف خوانندگان نکته‌سنج و باریک بین خود بدهند. برای حفظ کیفیت کار، در جلسات ماهیانه، اعضاء شورای تحریریه به نقادی مطالب آخرین شماره رازی پرداخته حتی جزئیات فنی را نیز از نظر خود مورد داوری قرار می‌دادند. هدف از این امر رفع اشکالات احتمالی و

بهسازی شماره‌های آتی بود. در آن جلسات خط‌مشی و مطالب شماره‌های آتی نیز طراحی و تدوین می‌گردید که به طور مثال در نشست فروردین ماه ۷۳، موضوع ویژه‌نامه‌های شهریورماه و بهمن ماه ۷۳ تعیین و سهم هریک از اعضا شورای تحریریه برای تألیف و نگارش مقاله مشخص و صورت جلسه گردید. ماحصل کلام آنکه با انتشار بیش از پنجاه و چند شماره، روال انتشار ماهنامه تاحدی منطقی و نزدیک به خواست اکثر مشترکین آن شده است. در پاسخ به این خواست، انتشار ویژه‌نامه‌های فصلی حول موضوعی واحد در دستور کارمان قرار گرفت و قصد نهایی آن بود که این ویژه‌نامه‌ها حاوی برنامه یکی از دوره‌های مدون بازآموزی باشد تا همکاران ما که در مناطق دورافتاده به ارائه خدمت مشغول هستند بتوانند پایه‌های سیرین، دانش و دانسته‌های خود را روزآمد سازند.

روال انتشار ماهنامه براین سیاق بود که بخشنامه‌ای از سوی معاونت درمان و دارو وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صادر و به شرکت‌های توزیع دارو ابلاغ شد. محتوای آن بخشنامه چنین بود که امکان ادامه هزینه کردن بخشی از یک درصد بودجه ژنریک برای انتشار ماهنامه رازی و نیز نشریات مشابه، که به صورت رایگان برای صاحبان حرف پزشکی ارسال می‌شد، وجود ندارد. طرح این مسئله موجب شگفتی کلیه همکاران شورای تحریریه شد، چرا که رازی و نیز سایر نشریات مشابه آن هریک در پاسخ به یک نیاز عاجل بوجود آمده و هریک مخاطبان خاص خود را یافته بودند. این نشریات توانسته بودند با پر نمودن خلأ علمی در جامعه پزشکی ایران خدمات ارزنده‌ای در زمینه علم و فرهنگ ارائه دهند و مقدمات رشد علمی و تحقیقاتی را در بخش پزشکی جامعه فراهم آورند. سابقه صدودویست ساله انتشار نشریات پزشکی در جوامع اروپایی و عدم قطع انتشار آنها طی دو قرن گذشته حاکی از اهمیت این امر مهم بوده که متأسفانه مورد توجه متولیان امر قرار نگرفته است. انتظار هیأت تحریریه رازی از مسئولین امر توجه بیشتر به رشد مجلات علمی و افزایش اقدامات علمی و فرهنگی بود که متأسفانه در جهت معکوس عمل شد. دست‌اندرکاران نشریه فکر می‌کردند که به سبب ارائه خدمات علمی به جامعه پزشکی کشور مورد تقدیر قرار می‌گیرند اما متأسفانه نه تنها چنین نشد، بلکه عرصه کار و فعالیت برای آنها بیش از پیش تنگتر شد. تعجب همکاران بیشتر از این جهت بود که در سال‌های اخیر به علت بروز مشکلات ارزی راه ورود نشریات علمی خارجی برای علاقمندان رشته‌های پزشکی مسدود شده، امکان فرصت‌های مطالعاتی، حضور در کنگره‌های بین‌المللی علمی تخصصی و نیز اعزام دانشجویان بورسیه تا حد ممکن تقلیل یافته است. در چنین شرایطی نشریات داخلی موجود، تاحدودی می‌توانستند آن کاستی‌ها را بپوشانند و امکان یک تغذیه علمی حداقل را برای علاقمندان فراهم آورند. از همه اینها گذشته در شرایطی که گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی (اعم از دولتی و غیردولتی) در نواحی دورافتاده کشورمان مورد نظر مسئولان نظام است، نشریه‌ای مثل رازی که حتی توانسته است مخاطبین زیادی در خارج از کشور داشته باشد، می‌تواند پوشش مناسبی از نظر علمی برای کادر و دانشجویان آن واحدها فراهم آورد. باتوجه به این دیدگاهها و باتوجه به این مسئله که ارائه فعالیت یک نشریه علمی در کشور ایران بدون حمایت‌های لازم امکان‌پذیر نیست، مشکل بتوان حذف بودجه این نشریات را ضرورتی اجتناب‌ناپذیر قلمداد کرد. اقدام معاونت درمان و دارو این سؤال را بخوبی پاسخ داد که علت جوانمردگ شدن نشریات علمی در ایران چیست و چرا در کشور دانش‌پرور ایران نشریه‌ای با سابقه یک قرن وجود ندارد.

یاران، دوستان و مشترکین ارجمند. اینک که چندی از صدور آن بخشنامه می‌گذرد، درهای بسیاری را کوبیده‌ایم و همدلی بزرگانی را طلب کرده‌ایم. از آنها خواسته‌ایم که در این مقطع حساس سازندگی که ضرورت بازسازی نیروهای جوان و طالب علم و دانشگاهی کشور، غیرقابل انکار است نگذارند این زمزمه خاموش شود. حضور آن عزیزان عرض کردیم که در هیچ شرایطی یک نشریه اصیل علمی و فارغ از سوداگری نمی‌تواند سودآور باشد. دوستان عزیز، همکاران گرامی، یاران جوان. تلاشمان را کرده‌ایم و همچنان بر مواضعمان یعنی تداوم انتشار ماهنامه رازی به سیاق گذشته پای می‌فشاریم. اما اگر دستان کوتاه بود و آن خرما بر نخیل جای داشت، چه بکنیم؟ اندیشه تعطیل کردن نشریه «که به جان دادمش آب» آنچنان آزارمان می‌دهد که حتی فکرش را نمی‌کنیم، اما سؤال این است که برای ماندن چه باید کرد؟

همکاران شورای تحریریه خواسته‌اند که مسئله، صادقانه با شما عزیزان در میان نهاده شود. مشکل مطرح گرد و از شما طلب یاری شود. خواسته‌اند که از شما عزیزان استفسار کنیم که اگر همه حمایت‌های مالی (به فرض محال) یا بخشی از آن (به فرض محتمل) قطع شود، تا چه حد حاضر به یاری هستید؟ یا توان یاری دادن دارید؟ ما را ببخشید بگذارید صریح‌تر بپرسیم با توجه به امکانات مالی، چه مبلغی را می‌توانید برای هر شماره رازی متقبل شوید؟ برای اشتراک سالیانه و هزینه‌های ارسال تا چه حد امکان مشارکت دارید؟ لطف فرموده و ظرف یک ماه پاسختان را برای ما بنویسید تا ما با بررسی و جمع‌بندی پاسخ‌های شما و نیز بررسی امکاناتی که توانسته‌ایم بسیج کنیم، به اخذ تصمیم نهایی پردازیم.

تأکید می‌کنیم که تلاشمان بر آن است که با استفاده از حمایت‌های صادقانه مدیریت شرکت دارویی پخش رازی و دیگر مسئولان «رازی» را به روال گذشته به دستهای مهربان شما بسپاریم. تصمیم ما بر آن است که بمانیم، اگر بر ماندن ما تأکید دارید گام نخست آن است که هر چه سریع‌تر پاسخ سؤال‌هایمان را بدهید.

در اینجا جهت اطلاع شما عزیزان عرض می‌کنیم که هزینه یک جلد نشریه رازی در شرایط کنونی و با تیراژ ۱۵۰۰۰ حدود ۱۲۰۰ ریال است. این قیمت با محاسبه هزینه‌های کاغذ، مقوا، حروفچینی، طراحی، صفحه‌بندی، لیتوگرافی، چاپ، صحافی و پرسنلی بدست آمده در حالی که هزینه‌های مربوط به مکان، آب، برق، تلفن، کامپیوتر، خرید کتاب و نشریه و هزینه‌های پستی در آن ملحوظ نشده است. در صورتی که این هزینه‌ها به قیمت اعلام شده اضافه گردد قطعاً هزینه یک نسخه نشریه با تیراژ فعلی به مراتب بالاتر از ۱۲۰۰ ریال خواهد بود.

از آنجا که خط‌مشی نشریه رازی در پنج سال گذشته برخورد صادقانه با مخاطبین بوده و توجه به نقطه‌نظرات خوانندگان از اصول اساسی مجله به‌شمار می‌رود، بر آن شدیم تا مشکل را به طور مشروح با شما مطرح و هم چون گذشته از نظریات شما عزیزان در حل این مشکل استفاده کنیم، زیرا اعتقاد ما بر این است که سخن برخاسته از دل بر دل می‌نشیند. امید آن داریم که ما را از دیدگاه‌های خود محروم نفرمائید.

دستهای پر مهر شما را می‌فشاریم و آرزوی روزی را داریم که راهیان جوانتر، دهمین، بیست‌مین و پنجاهمین سال انتشار رازی را جشن بگیرند!

دکتر سیدمحمد صدر

مرداد ۷۳. شماره ۷. سال پنجم. رازی ۵